

MONETĀRAIS BILETENS 2006

2

Publiskotā informācija par IKP pieaugumu 2005. gada 4. ceturksnī un 2005. gadā kopumā (attiecīgi 10.5% un 10.2%) liecināja, ka lielākais kāpums joprojām bija no iekšzemes pieprasījuma atkarīgajās nozarēs. Pievienotās vērtības pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu tirdzniecībā sasniedza 17.4%, būvniecībā – 15.5% un finansēs – 10.3%. Strauja bija arī transporta, glabāšanas un sakaru nozares izaugsme (16.2%), bet ievērojami lēnāks bija kāpums apstrādes rūpniecībā (6.3%).

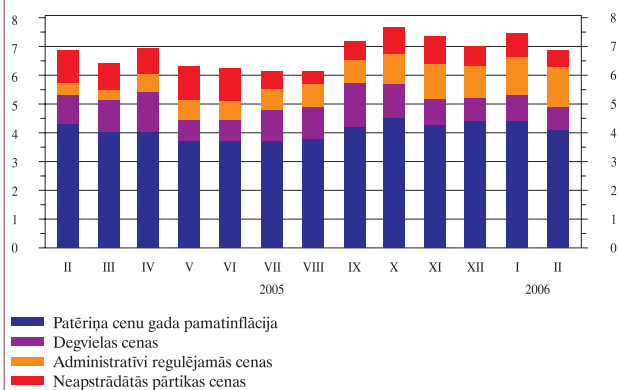
2006. gada pirmajos mēnešos tautsaimniecības attīstības norises bija līdzīgas. Pēc darbadienu skaita izlīdzinātais mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījums janvārī salīdzināmās cenās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 18.6%. Sezonāli izlīdzinātais apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 5.8% un rūpniecības produkcijas kopējā izlaide – par 8.6%. Februārī samazinājās kravu apgrozījums Latvijas ostās un pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms (attiecīgi par 10.4% un 10.6%). Bezdarba līmenis nemainījās (7.5%).

Patēriņa cenas februārī salīdzinājumā ar janvāri palielinājās par 0.4%, bet gada inflācija kritās līdz 6.9% – zemākajam līmenim kopš 2005. gada augusta. Cenu pārmaiņas februārī galvenokārt noteica pārtikas cenu palielināšanās par 1.5%, t.sk. dārzeņu sadārdzināšanās par 17.6% un piena un piena produktu cenu kāpums par 1.9%. Tāpat kā janvārī samazinoša ietekme uz inflāciju bija apģērba un apavu cenu kritumam (2.9%), turpinoties sezonas preču izpārdošanai.

2006. gada februārī valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts bija 2.1 milj. latu (2005. gada februārī – finansiālais pārpalikums 2.8 milj. latu). Valsts pamatbudžeta deficītu (20.6 milj. latu) gandrīz kompensēja pārpalikums sociālās apdrošināšanas fondā (7.3 milj. latu) un pašvaldību konsolidētajā budžetā (11.4 milj. latu). Strauji (par 25.6%) auga nodokļu ieņēmumi. Par 6.7% samazinājās saņemtās ārvalstu finanšu palīdzības apjoms. Budžeta ieņēmumu pieauguma temps bija mazāks par izdevumu kāpuma tempu (attiecīgi 19.0% un 21.4%). Nodokļu ieņēmumu straujo pieaugumu nodrošināja pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu, kā arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu un sociālās apdrošināšanas iemaksu palielinājums (attiecīgi 28.0% un 26.5%). Lai gan otro gadu pēc kārtas tika paaugstināts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimums un nodokļa atvieglojuma apmērs par apgādībā esošām personām, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu kāpums joprojām bija augsts. Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu palielinājumu noteica valsts sektorā nodarbināto atalgojuma, pensiju un sociālo pabalstu paaugstināšana 2006. gada sākumā.

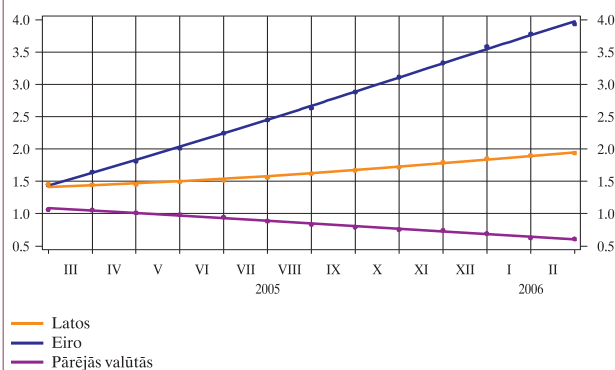
Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds februārī palielinājās par 94.7 milj. latu un mēneša beigās bija 1 131.5 milj. latu. Ārējā parāda pieaugumu noteica aizņēmums no Eiropas Investīciju bankas (52.7 milj. latu) Kohēzijas fonda un ES struktūrfondu finansēto projektu līdzfinansējuma nodrošināšanai. Iekšējā parāda palielināšanos veicināja valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru tirgū notikusi 12 mēnešu parādzīmju izsole. Sākotnējā tirgus konkurējošā daudzumu izsolē tika pārdoti vērtspapīri 8.4 milj. latu apjomā (52.5% no piedāvātā apjoma) ar

PATĒRIŅA CENU GADA INFLĀCIJAS PĀRMAIŅAS
(pa komponentiem; procentu punktos)

REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI

(perioda beigās; mljrd. latu)

Februārī atsākās skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) kāpums. Palielinājās arī noguldījumu uz nakti atlikums, un naudas piedāvājums M1 pieauga par 39.6 milj. latu jeb 1.4%. Nedaudz lielāks (67.8 milj. latu jeb 1.7%) bija M2 kāpums, pieaugot noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem atlikumam un noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem atlikumam. Savukārt plašā nauda M3 palielinājās par 71.1 milj. latu jeb 1.8%. Tādējādi februārī nemainījās M1 gada pieauguma temps (43.0%), bet samazinājās M2 un M3 gada kāpuma temps (attiecīgi līdz 38.4% un 40.0%).

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu atlikums februārī pieauga par 46.6 milj. latu, palielinoties gan latos, gan eiro veikto noguldījumu atlikumam. Noguldījumu atlikuma kāpumu jau otro mēnesi pēc kārtas veidoja tikai mājsaimniecību noguldījumi.

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 185.3 milj. latu jeb 2.9%. Kredītu atlikuma gada pieauguma temps palielinājās līdz 63.7%, tomēr absolūtais kāpums, lai gan mazliet lielāks nekā janvārī, bija ievērojami zemāks par vidējo mēneša pieaugumu 2005. gada pēdējos četros mēnešos. Kredītu atlikuma kāpumu noteica hipotēku kredīta atlikuma palielināšanās par 113.2 milj. latu, mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu atlikumam pieaugot par 71.2 milj. latu. Kāpumu joprojām nodrošināja eiro izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (159.2 milj. latu). Turpinājās arī latos izsniegto kredītu atlikuma kāpums (42.5 milj. latu), bet saruka pārējās valūtās izsniegto kredītu atlikums. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 100.8 milj. latu, bet finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums – par 84.5 milj. latu.

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2006	
	I	II
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	8.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.1	0.4
Gada (%)	7.5	6.9
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	5.8 ²	5.4
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	79 368	79 625
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.5	7.5
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (mlj. latu)	64.4	62.3
Ārējā tirdzniecība (mlj. latu)		
Eksports	217.7	*
Imports	375.2	*
Bilance	-157.5	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

² Dati precizēti.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

vidējo svērto diskonta likmi 3.289% (par 67.9 bāzes punktiem augstāka nekā iepriekšējā izsolē 2005. gada decembrī).

Februārī atsākās skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) kāpums. Palielinājās arī noguldījumu uz nakti atlikums, un naudas piedāvājums M1 pieauga par 39.6 milj. latu jeb 1.4%. Nedaudz lielāks (67.8 milj. latu jeb 1.7%) bija M2 kāpums, pieaugot noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem atlikumam un noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem atlikumam. Savukārt plašā nauda M3 palielinājās par 71.1 milj. latu jeb 1.8%. Tādējādi februārī nemainījās M1 gada pieauguma temps (43.0%), bet samazinājās M2 un M3 gada kāpuma temps (attiecīgi līdz 38.4% un 40.0%).

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu atlikums februārī pieauga par 46.6 milj. latu, palielinoties gan latos, gan eiro veikto noguldījumu atlikumam. Noguldījumu atlikuma kāpumu jau otro mēnesi pēc kārtas veidoja tikai mājsaimniecību noguldījumi.

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 185.3 milj. latu jeb 2.9%. Kredītu atlikuma gada pieauguma temps palielinājās līdz 63.7%, tomēr absolūtais kāpums, lai gan mazliet lielāks nekā janvārī, bija ievērojami zemāks par vidējo mēneša pieaugumu 2005. gada pēdējos četros mēnešos. Kredītu atlikuma kāpumu noteica hipotēku kredīta atlikuma palielināšanās par 113.2 milj. latu, mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu atlikumam pieaugot par 71.2 milj. latu. Kāpumu joprojām nodrošināja eiro izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (159.2 milj. latu). Turpinājās arī latos izsniegto kredītu atlikuma kāpums (42.5 milj. latu), bet saruka pārējās valūtās izsniegto kredītu atlikums. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 100.8 milj. latu, bet finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums – par 84.5 milj. latu.

MFI tiro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs februārī palielinājās par 50.1 milj. latu. MFI (izņemot Latvijas Banku) aktīvi februārī pieauga par 217.1 milj. latu, bet peļņa 2006. gada pirmajos divos mēnešos sasniedza 32.5 milj. latu (par 26.5% lielāka nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Sarūkot bankām izsniegto *repo* kredītu atlikumam, samazinājās banku noguldījumu atlikums Latvijas Bankā, tāpēc naudas bāze M0 bija par 21.6 milj. latu mazāka nekā janvārī. Centrālās bankas naudas piedāvājumu ietekmēja ārvalstu valūtas pirkšanas darījumu atjaunošanās, kā rezultātā Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi pieauga par 66.7 milj. latu. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem februāra beigās bija 102.8%. Tomēr ārvalstu valūtas pirkšanas ietekmi neitralizēja bankām izsniegto *repo* kredītu atlikuma sarukums (72.0 milj. latu) un valdības noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā pieaugums (15.7 milj. latu). Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu apjoms bija 44.2 milj. latu (7 reizes mazāks nekā janvārī), bet Latvijas Bankas piesaistīto termiņnoguldījumu apjoms – 12.9 milj. latu (3.6 reizes lielāks).

RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem gandrīz visu mēnesi bija 4.1–4.3%, īslaicīgi sarūkot tikai rezervju prasību izpildes perioda pēdējās dienās. Arī RIGIBOR kredītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu februārī gandrīz nemainījās (perioda beigās – attiecīgi 3.82% un 3.70%). Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes turpināja palielināties: latos izsniegto kredītu procentu likme pieauga par 0.9 procentu punktiem (t.sk. mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – par 0.3 procentu punktiem), bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu procentu likme – par 0.2 procentu punktiem.

Februārī ASV dolāra, Japānas jenas un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu palielinājās attiecīgi par 2.1%, 3.0% un 0.6%.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	I	II
MFI¹		
M3	3 957.6	4 028.7
<i>Repo</i> darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	38.1	41.4
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	3.6	3.6
M2	3 915.9	3 983.7
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	937.4	958.0
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	109.5	117.0
M1	2 869.1	2 908.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	768.2	775.5
Noguldījumi uz nakti	2 100.9	2 133.2
Tīrie ārējie aktīvi	-1 410.5	-1 460.6
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	6 315.9	6 501.2
Kredīts valdībai	407.1	391.7
Centrālās valdības noguldījumi	131.5	160.6
Ilgāka termiņa finanšu saistības	1 252.9	1 275.8
Latvijas Banka		
M0	1 454.9	1 433.3
Skaidrā nauda apgrozībā	853.9	862.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	601.0	571.2
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	1 406.8	1 473.5
Tīrie iekšējie aktīvi	48.1	-40.2
Kredīti	111.0	21.8
MFI	74.0	2.0
Valdībai (neto)	37.0	19.8
Pārējie aktīvi (neto)	-62.9	-62.0
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	2 420.53	2 504.56
Zelts	139.83	138.27
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.14	0.15
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	2 280.48	2 366.06

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2006	
	I	II
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.0	3.7
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	6.4	6.5
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	7.2	8.1
t.sk. mājokļa iegādei	5.8	6.1
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.3	5.1
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.7	4.9
t.sk. mājokļa iegādei	4.4	4.6
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.6	3.5
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.1	1.0
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.1	3.1
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.5	0.5
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	2.8	2.4
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.2	1.1
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.0	3.0
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.1	1.1
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5810	0.5930
Ls pret GBP	1.0270	1.0330
Ls pret 100 JPY	0.4950	0.5100
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	I	II
MFI rezerves	685.6	656.1
Nacionālā valūta kasēs	85.7	86.5
Noguldījumi Latvijas Bankā	599.9	569.5
Ārzemju aktīvi	3 389.3	3 443.0
Ārvalstu valūta kasēs	59.5	59.7
Prasības pret MFI	2 152.0	2 144.1
Prasības pret ne-MFI	1 146.3	1 200.4
Pārējie aktīvi	31.5	38.7
Prasības pret centrālo valdību	255.0	241.1
Prasības pret vietējo valdību	89.3	89.3
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	114.3	109.4
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	3 712.1	3 801.8
Prasības pret māsaimniecībām	2 525.1	2 625.9
Neklasificētie aktīvi	468.9	490.1
Pamatlīdzekļi	137.6	140.3
Nauda ceļā	14.6	13.1
Pārējie aktīvi	72.0	73.4
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	244.7	263.3
Aktīvi pavisam	11 239.5	11 456.6
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>381.2</i>	<i>391.7</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 208.3	1 219.6
Valsts nefinanšu sabiedrību	56.0	53.5
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	543.0	540.3
Māsaimniecību	609.4	625.8
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	671.9	686.1
Valsts nefinanšu sabiedrību	55.2	61.4
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	205.5	200.9
Māsaimniecību	411.2	423.8
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 336.0	1 357.1
Valsts nefinanšu sabiedrību	19.5	14.5
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	443.7	444.6
Māsaimniecību	872.8	898.0
Centrālās valdības noguldījumi	105.6	119.1
Vietējās valdības noguldījumi	82.0	93.9
Tranzītfondi	4.9	4.9
Ārzemju pasīvi	6 206.6	6 377.1
Saistības pret MFI	2 955.4	3 125.4
Saistības pret ne-MFI	2 966.4	3 054.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	284.9	197.1
Saistības pret Latvijas Banku	74.0	2.0
Emitētie parāda vērtspapīri	162.5	162.8
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	38.1	41.4
Kapitāls un rezerves	854.7	880.8
Rezidentu	527.7	552.1
Nerezidentu	327.0	328.7
Uzkrājumi parādiem un saistībām	88.0	90.6
Neklasificētie pasīvi	407.0	421.2
Nauda ceļā	105.0	113.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	84.6	72.4
Saistības pret rezidentu MFI	217.4	235.3
Pasīvi pavisam	11 239.5	11 456.6
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>381.2</i>	<i>391.7</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).